

M1458

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:396

av Katarina Brännström (M)

Bättre stöd till anhörigvårdare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över villkoren för anhörigvårdare.

Motivering

Enligt uppgift är det cirka 1,3 miljoner svenskar som vårdar eller stödjer någon närstående som är äldre, långvarigt sjuk eller har funktionshinder. Mer än hälften av dessa har också ett jobb att sköta och mer än 100 000 uppges ha lämnat jobbet eller gått ner i arbetstid för att ge sådan omsorg, visar Socialstyrelsens kartläggning.

Hälften av dem som ger omsorg är 45–65 år och hjälper sina föräldrar. Många äldre tar hand om sin maka eller make, och i åldersgruppen 30–44 år ger man oftast omsorg till barn eller föräldrar. Något fler kvinnor än män ger regelbunden omsorg. Att vara med och ta hand om en närstående som inte klarar sig på egen hand är självklart för de flesta. Men det är viktigt att vården och omsorgen uppmärksammar de anhörigas situation tidigt och erbjuder stöd om så behövs. Sedan år 2009 är kommunerna skyldiga att erbjuda stöd exempelvis i form av avlösning, utbildning eller samtal. Endast en fjärdedel av omsorgsgivarna känner till den nya bestämmelsen.

Det har visat sig att ju mer omfattande omsorg man ger, desto mer påverkas livskvaliteten negativt. Kvinnor upplever i högre grad än män att omsorgen påverkar livskvaliteten till det sämre. Det är önskvärt att samhällets insatser till dessa viktiga anhörigvårdare blir mer kända och tydligare i sin utformning.

För att förhindra utbrändhet och annan negativ påverkan för enskilda omsorgsgivare bör kommunen ha ansvaret för att ge information, ta reda på vilket stöd som är lämpligt och se till att stödet ges och fungerar.

I takt med att allt fler blir äldre, bor hemma i större utsträckning och blir mer beroende av stöd och hjälp av närstående är det rimligt att omsorgsgivaren kan få ta del av samhällets stöd i form av ekonomisk ersättning när man måste ta ledigt från arbetet för att hjälpa. En peng liknande ersättningen som finns för vård av barn, exempelvis ”vård av anhörig” kan vara en väg. Ett antal dagar skulle då kunna tas ut med ersättning från Försäkringskassan. Antalet bör vara begränsat och reglerna sådana att risken för utnyttjande minimeras. Både inblandade individer och samhälle har mycket att tjäna på att anhöriga på ett rimligt sätt ges ökade möjligheter att kunna få ledigt från arbete och erbjuds samhällsstöd för att hjälpa sina behövande närstående.

Riksrevisionen har i en färsk rapport konstaterat att stödet till anhöriga är otillräckligt. Samhällets insatser är inte samordnade och bedöms olika beroende på var man bor. Anhörigvårdare gör en stor insats för både samhället och omsorgsvårdtagaren. Det är rimligt att stöd i rätt omfattning ges i varje enskilt fall.

Jag vill att regeringen gör en översyn av samhällets stöd till anhörigvårdare i enlighet med ovanstående.

Katarina Brännström (M)